

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет ветеринарної медицини та
біотехнологій імені С.З. Гжицького

Факультет економіки та менеджменту
Кафедра маркетингу

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету
економіки та менеджменту

Грибак О.Я.

“ 26 ” 09 2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОК12 «ТЕОРІЯ ЕКОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ»

рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
галузь знань	07 «Управління та адміністрування»
спеціальність	073 «Менеджмент»
освітня програма	Менеджмент
вид дисципліни	обов'язкова

Львів – 2021р

Робоча програма з навчальної дисципліни «Теорія економічного аналізу» для здобувачів першого бакалаврського рівня вищої освіти спеціальності 073 «Менеджмент» за освітньою програмою «Менеджмент»

Укладачі:

Доцент кафедри маркетингу, кандидат економічних наук, доцент Н. Р. Кубрак

Робоча програма розглянута та схвалена на засіданні кафедри маркетингу протокол № 8 від «21» квітня 2021 року
завідувач кафедри маркетингу _____ Поперечний С. І.

Погоджено навчально-методичною комісією

Спеціальності 073 менеджмент

протокол № 1 від «25» серпня 2021 р.

Голова НМКС _____ Вовк М.В

Схвалено рішенням навчально-методичної

ради факультету економіки та менеджменту

протокол № 1 від «26» серпня 2021 р.

Голова НМРФ _____ Поперечний С. І

Ухвалено вченою радою факультету економіки та менеджменту

протокол № 1 від «26» серпня 2021 р.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Всього годин	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів/годин	3/90	3/90
Усього годин аудиторної роботи	48	10
в т.ч.:		
• лекційні заняття, год.	12	2
• практичні заняття, год.	36	8
• лабораторні заняття, год.		
семінарські заняття, год.		
Усього годин самостійної роботи	42	80
Форма контролю	Залік	

Примітка.

Частка аудиторного навчального часу студента у відсотковому вимірі:

для денної форми навчання – 53%

для заочної форми навчання – 11%

2. Предмет, мета та завдання навчальної дисципліни

2.1. Предмет, мета вивчення навчальної дисципліни «Теорія економічного аналізу»

Предмет навчальної дисципліни. Предметом дисципліни є вивчення причинно – наслідкових зв'язків економічних явищ та процесів господарської діяльності підприємств у їх взаємодії; система методів і способів аналізу найважливіших показників виробничо-фінансової діяльності суб'єктів господарювання.

Мета навчальної дисципліни. Дати фундаментальні знання з теорії економічного аналізу діяльності підприємств сфери АПК, осмислення ролі і значення економічного аналізу в умовах ринку, причин і факторів їх впливу на зміну економічних показників, принципів, методів і методології проведення економічного аналізу, виявлення невикористаних можливостей (резервів виробництва); необхідності глибини і ретельності економічного аналізу сільських господарств і переробних підприємств; системності і комплектності аналізу; розробка заходів по ліквідації негативних економічних явищ і процесів на підприємствах АПК.

2.2. Завдання навчальної дисципліни (ЗК, ФК)

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування у студентів необхідних компетентностей:

- **загальні компетентності:** здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі менеджменту або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.
- здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу (ЗК₃).
- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях (ЗК₄).
- знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності (ЗК₅).
- здатність вчитися і оволодівати сучасними званнями (ЗК₉).
- **фахові компетентності:**

2.3. Програмні результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен бути здатним продемонструвати такі результати навчання:

- демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства (ПРН₃).
- виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень (ПРН₆).

– демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності і організації (ПРН₁₁).

знати: методи і прийоми та показники аналітичної оцінки виробничо-господарської діяльності сільськогосподарських та переробних підприємств.

вміти: вміти зібрати достовірну інформацію результатів діяльності підприємств, проводити комплексний аналіз, роблячи системний підхід, робити належні висновки та розробляти на основі аналізу відповідні заходи по мобілізації виявлених резервів, давати пропозиції по підвищенню ефективності діяльності підприємств з метою забезпечення якості і конкурентоспроможності і зниженню собівартості продукції та підвищення прибутковості і рентабельності виробництва.

3. Структура навчальної дисципліни

3.1. Розподіл навчальних занять за розділами дисципліни

Назви розділів	Кількість годин												
	денна форма навчання (ДФН)						заочна форма навчання (ЗФН)						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
		Л	П	лаб.	інд.	с. р.		Л	П	лаб.	інд.	с. р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Тема 1. Предмет та види економічного аналізу	6	2				4	12	2					10
Тема 2. Метод і методика економічного аналізу	14	2	8			4	10						10
Тема 3. Інформаційна база економічного аналізу	6	2	4				2		2				
Тема 4. Організація та основні етапи економічного аналізу	8		4			4	10						10
Тема 5. Аналіз виробництва продукції робіт і послуг	10	2	4			4	10						10
Тема 6. Аналіз попиту, стану ринку та обсягу реалізації продукції (послуг) підприємства	4		4				2		2				
Тема 7. Аналіз виробничих ресурсів і організаційно-технічного рівня підприємства	8		4			4	12		2				10
Тема 8. Аналіз фінансових результатів	12	4	8				2	2					
Тема 9. Аналіз показників рентабельності	2					2	10						10
Інші види самостійної роботи	20					20	20						20
Усього годин	90	12	36			42	90	4	6				80

3.2.Лекційні заняття

№ з/п	Назви тем та короткий зміст за навчальною програмою	Кількість годин	
		ДФН	ЗФН
1	Тема 1. Предмет та види економічного аналізу. Економічний аналіз як галузь економічної науки. Основні етапи розвитку. Завдання економічного аналізу. Основні категорії економічного аналізу. Пошук та виявлення резервів.	2	2
2	Тема 2. Метод і методика економічного аналізу. Визначення методу. Класифікація методів. Особливості побудови аналітичної таблиці. Динамічні ряди. Графічні методи. Економіко-математичні методи, їх класифікація.	2	
3	Тема 3. Інформаційна база економічного аналізу. Зміст і поняття інформації. Гласність і секретність інформації. Комерційна таємниця, характеристика і класифікація інформації на підприємстві.	2	
4	Тема 5. Аналіз виробництва продукції робіт і послуг. Значення, завдання аналізу виробництва продукції робіт і послуг. Фактори виробництва продукції. Аналіз асортименту і структури випуску продукції. Аналіз обсягу виробництва продукції в натуральному і вартісному вираженні.	2	
5	Тема 8. Аналіз фінансових результатів. Оцінка фінансового стану підприємства. Визначення платоспроможності підприємства за балансом та іншими джерелами інформації. Фактори, що впливають на фінансовий стан підприємства. Значення, завдання та інформаційне забезпечення аналізу фінансових результатів діяльності підприємства.	4	2
Усього годин		12	4

3.3. Практичні (лабораторні, семінарські) заняття

№ з/п	Назви тем та короткий зміст за навчальною програмою	Кількість годин	
		ДФН	ЗФН
1	Тема 2. Метод і методика економічного аналізу. Аналітичний метод економічного аналізу. Види величин. Прийоми елімінування в економічному аналізі. Індексний метод аналізу. Метод ланцюгових підстановок.	8	
2	Тема 3. Інформаційна база економічного аналізу. Організаційне забезпечення аналізу. Табличний та графічний способи відображення аналітичних даних.	4	2
3	Тема 4. Організація та основні етапи економічного аналізу. Технічне забезпечення опрацювання аналітичної інформації. Добір, перевірка і аналітична обробка економічної інформації.	4	
4	Тема 5. Аналіз виробництва продукції робіт і послуг. Аналіз обсягу випуску продукції, номенклатури та асортименту. Аналіз якості продукції. Аналіз впливу зміни якості на економічні показники роботи підприємства. Аналіз виробничого браку підприємства. Аналіз комплектності і ритмічності роботи підприємства.	4	
5	Тема 6. Аналіз попиту, стану ринку та обсягу реалізації продукції (послуг) підприємства. Аналіз показників обсягів виробництва і реалізації (продажу) продукції та їх впливу на прибуток. Система показників і фактори, які визначають попит на продукцію та послуги. Характеристика взаємозв'язків показників випуску, відвантаження і реалізації продукції.	4	2
6	Тема 7. Аналіз виробничих ресурсів і організаційно-технічного рівня підприємства. Аналіз та оцінка забезпечення підприємства виробничими ресурсами і ефективності їх використання. Аналіз трудомісткості продукції. Аналіз ефективності використання і освоєння виробничих потужностей. Аналіз використання робочої сили. аналіз використання робочого часу.	4	2
7	Тема 8. Аналіз фінансових результатів. Оцінка фінансового стану підприємства. Фактори, що впливають на фінансовий стан організації. Основні заходи для стабілізації фінансового стану підприємства.	8	
Усього годин		36	6

3.4. Самостійна робота

№ з/п	Назви тем та короткий зміст за навчальною програмою	Кількість годин	
		ДФН	ЗФН
1	Тема 1. Предмет та види економічного аналізу. Наукові основи економічного аналізу. Аналіз і синтез, індукція і дедукція як загальнонаукове бачення економічного аналізу. Функції економічного аналізу.	4	10
2	Тема 2. Метод і методика економічного аналізу. Методологія економічного аналізу. Зміст і послідовність комплексного аналізу економічних процесів.	4	10
3	Тема 4. Організація та основні етапи економічного аналізу. Організація аналітичної роботи, програмне забезпечення економічного аналізу. Планування аналітичної роботи. Систематизація узагальнення та реалізація результатів аналізу.	4	10
4	Тема 5. Аналіз виробництва продукції робіт і послуг. Факторний аналіз. Поняття, типи і завдання факторного аналізу. Класифікація факторів в аналізі підприємницької діяльності.	4	10
5	Тема 7. Аналіз виробничих ресурсів і організаційно-технічного рівня підприємства. Методи виміру впливу факторів в детермінованому аналізі. Використання детермінованих моделей для діагностики прогнозування результатів діяльності суб'єктів господарювання.	4	10
6	Тема 9. Аналіз показників рентабельності. Методика виявлення і кількісної оцінки резервів в аналізі підприємницької діяльності. Класифікація резервів за місцем зосередження, строками використання, відношенням до бізнес-планів і договорів, характером впливу на результати виробництва та видами ресурсів. Аналіз показників рентабельності: загальна рентабельність виробництва, реалізованої продукції, окремих виробів. Фактори зміни рентабельності, резерви зростання.	2	10
7	Інші види самостійної роботи.	20	20
Усього годин		42	80

4. Індивідуальні завдання

Індивідуальне завдання виконується за бажанням здобувача вищої освіти з метою покращення балу поточного контролю. На основі аналітичного огляду відповідних джерел літератури, використовуючи інформацію, отриману під час навчальних занять, підготувати і викласти своє бачення з таких питань:

1. Предмет, зміст економічного аналізу, його роль та завдання в умовах ринкової економіки.
2. Аналіз ритмічності виробництва.
3. Аналіз витрат на одну гривню товарної продукції.
4. Види економічного аналізу.
5. Аналіз економічної обґрунтованості виробничої програми.
6. Аналіз рентабельності продукції.
7. Технічне забезпечення опрацювання аналітичної інформації.
8. Зміст і завдання аналізу виробничої програми.
9. Загальна оцінка фінансового стану підприємства. Метод економічного аналізу, його основні риси.
10. Аналіз якості оборотного капіталу.
11. Аналіз реалізації продукції та виконання договірних зобов'язань.
12. Аналіз продуктивності праці.
13. Зміст і завдання виробничої програми.
14. Загальна оцінка капіталу.
15. Основні методи дослідження в економічному аналізі.
16. Аналіз грошових коштів.
17. Аналіз не прямих витрат.
18. Організаційне забезпечення аналізу.
19. Аналіз виконання плану матеріально-технічного забезпечення.
20. Показники ринкової стійкості підприємства та їх оцінка.
21. Види економічного аналізу.
22. Аналіз балансового прибутку підприємства.
23. Аналіз ефективності та інтенсивності використання капіталу.
24. Фактори в економічному аналізі: поняття та класифікація.
25. Специфічні фактори формування прибутку.
26. Аналіз структури джерел коштів підприємства.
27. Послідовність проведення аналізу.
28. Аналіз собівартості порівнюваної товарної продукції.
29. Аналіз прибутку від реалізації продукції.
30. Зміст економічного аналізу, його предмет.
31. Табличний і графічний способи відображення аналітичних даних.
32. Аналіз розподілу та використання прибутку.
33. Метод економічного аналізу, його основні риси.

34. Оцінка впливу факторів матеріально-технічного постачання на обсяг виробництва продукції.
35. Аналіз якості оборотного капіталу.
36. Об'єкти аналізу та система показників, які використовуються в аналізі.
37. Аналіз рентабельності продукції.
38. Зміст, роль та завдання економічного аналізу в умовах переходу до ринкової економіки.
39. Аналіз обсягу випуску продукції, номенклатури та асортименту.
40. Аналіз кредитного ризику.
41. Зміст аналітичної роботи на підприємстві.
42. Аналіз резервів збільшення прибутку.
43. Аналіз платоспроможності.
44. Зміст та завдання аналізу фінансового стану підприємства.
45. Джерела формування власного капіталу.
46. Аналіз кредитоспроможності.
47. Інформаційна база економічного аналізу.
48. Аналіз забезпеченості підприємства основними фондами, їх динаміки та структури.
49. Аналіз прибутку від реалізації продукції.
50. Оцінки виконання плану з асортименту: за найменшим відсотками, за оцінкою позицій асортименту, за середнім відсотком.

За виконане індивідуальне завдання студент може отримати оцінку «2», «3», «4», «5». Критерії оцінки індивідуального завдання:

«5» – зміст роботи повністю відповідає темі завдання, роботу виконано згідно вимог та грамотно. Комп'ютерний текст відформатовано;

«4» – зміст роботи відповідає темі завдання, роботу виконано згідно вимог, але є окремі неточності. Неточності в оформленні, комп'ютерний текст невідформатовано;

«3» – зміст частково відповідає темі завдання;

«2» – зміст роботи не відповідає темі завдання.

5. Методи навчання

Викладання предмету проводиться за допомогою:

- викладання лекційного матеріалу;
- використання комп'ютерних тестів, відеофільмів, слайдів;
- розв'язування ситуаційних задач;
- проведення практичних занять;
- науково-дослідної роботи;
- самостійної роботи студентів.

Основними видами навчальних занять згідно з навчальним планом є:

- лекції;
- практичні заняття;

– самостійна позааудиторна робота студентів.

За способом подання інформації використовуються наступні методи навчання:

- 1) пояснювально-ілюстративний метод або інформаційно-рецептивний;
- 2) репродуктивний метод;
- 3) метод проблемного викладу;
- 4) частково-пошуковий, або евристичний, метод;
- 5) дослідницький метод.

За джерелами знань використовуються такі методи навчання: словесні – розповідь, пояснення, лекція, інструктаж; наочні – презентація, демонстрація, ілюстрація; практичні – практична робота, вправи, тести; дискусійні – дискусії та елементи дискусій (суперечки, зіткнення позицій тощо).

За характером логіки пізнання використовуються такі методи: аналітичний, синтетичний, аналітико-синтетичний, індуктивний, дедуктивний.

6. Методи контролю

Система оцінювання знань, вмінь та навичок студентів враховує види занять, які згідно з програмою навчальної дисципліни передбачають лекції та практичні заняття, а також самостійну роботу.

Контрольні заходи включають:

– поточний контроль, який здійснюється протягом семестру під час проведення лекційних і практичних занять, а також за допомогою поточних контрольних робіт та експрес-опитування;

– підсумковий/семестровий контроль, який може проводитися у формі комплексної контрольної роботи.

Перевірка та оцінювання знань студентів проводиться в наступних формах:

1. Оцінювання знань студента під час семінарських і практичних занять.
2. Проведення проміжного тестування.
3. Проведення поточних контрольних робіт та опитування.
4. Проведення підсумкової контрольної роботи.

Всі види поточних контрольних заходів оцінюються за національною шкалою, входять в обчислення САЗ.

Семестровий контроль проводиться у формі семестрового заліку в обсязі навчального матеріалу, визначеного робочою програмою, і в терміни, встановлені навчальним планом.

Під час семестрового контролю враховуються результати здачі усіх видів навчальної роботи.

7. Критерії оцінювання результатів навчання студентів

7.1. Критерії оцінювання студентів денної форми здобуття освіти

Дисципліна завершується заліком. Максимальна кількість балів за дисципліну «Теорія економічного аналізу», яку може отримати студент протягом семестру за всі види навчальної роботи, становить 100:

100 (ПК) = 100,

де:

100 (ПК) – 100 максимальних балів з поточного контролю, які може набрати студент за семестр.

Поточний контроль проводиться протягом семестру шляхом опитування (усного, тестового, експрес-контролю і ін.), перевірки виконання тем самостійної роботи тощо.

Результати поточного контролю оцінюються за чотирибальною («2», «3», «4», «5») шкалою.

Таблиця 7.1.1.

Критерії оцінювання знань студентів

Бал	Критерій
1	2
2	Відповідає виявленню значних прогалин у знаннях основного програмного матеріалу; не досить упевненому володінню окремими поняттями, методиками та інструментами, про що свідчать принципові помилки під час їх використання
3	Відповідає знанням програмного матеріалу в обсязі, який є достатнім для майбутньої роботи за спеціальністю. В основному відповів на запитання, розкрив не менш, як 60% потрібної інформації, але відповідь фрагментарна, не чітка.
4	Відповідає виявленню знань основного програмного матеріалу; засвоєнню інформації в межах лекційного курсу; володінню необхідними методами, методиками та інструментами, передбаченими програмою; вмінню використовувати їх для вирішення типових ситуацій, припускаючи окремих незначних помилок;

Продовження таблиці 7.1.1.

1	2
5	Відповідає виявленню студентом всебічного системного і глибокого знання програмного матеріалу; володіє методами, методиками та інструментами, передбаченими програмою дисципліни; вмінню використовувати їх для вирішення як типових, так і нетипових практичних ситуацій; виявленню творчих здібностей в розумінні та викладі матеріалу.

В кінці семестру обчислюється середнє арифметичне значення (САЗ) усіх отриманих студентом оцінок з наступним переведенням його у бали за формулою:

$$ПК = \frac{100 \cdot САЗ}{5} = 20 * САЗ$$

Залік виставляється студенту у його «Залікову книжку» з відміткою «зараховано» за умови, що він виконав усі види навчальної роботи, визначені робочою навчальною програмою та отримав не менше 60 балів, що відповідає позитивній (за національною шкалою) семестровій оцінці.

Переведення підсумкових рейтингових оцінок з дисципліни, виражених у балах за 100-бальною шкалою, у оцінки за національною шкалою та шкалою ECTS здійснюється відповідно до таблиці і заноситься в додаток до диплому фахівця.

Таблиця 7.1.2

Шкала оцінювання успішності студентів

<i>За 100-бальною шкалою</i>	<i>За національною шкалою</i>	<i>За шкалою ECTS</i>
90-100	Відмінно	A
82-89	Добре	B
74-81		C
64-73		D
60-63	Задовільно	E
35-59	Незадовільно з можливістю повторного складання	FX
0-34	Незадовільно з обов'язковим повторним курсом	F

7.2. Критерії оцінювання студентів заочної форми навчання

Підсумкове оцінювання результатів вивчення дисципліни здобувачами вищої освіти за заочної формою навчання здійснюється за 100-бальною шкалою з урахуванням результатів поточного контролю, підсумкової контрольної роботи та виконання індивідуального завдання у міжсесійному періоді. При цьому максимально 30 балів студент може отримати за результатами поточного оцінювання, 50 балів – за підсумкову контрольну роботу, 20 балів – за виконання індивідуального завдання у міжсесійному періоді:

$$100 \text{ (ПО)} = 30 \text{ (ПК)} + 50 \text{ (КР)} + 20 \text{ (ІНДЗ)}$$

Поточний контроль проводиться протягом семестру шляхом опитування (усного, тестового, експрес-контролю і ін.), перевірки виконання тем самостійної роботи тощо.

Результати поточного контролю оцінюються за чотирибальною («2», «3», «4», «5») шкалою. В кінці семестру обчислюється середнє арифметичне значення (САЗ) усіх отриманих студентом оцінок з наступним переведенням його у бали за формулою:

$$ПК = \frac{100 \cdot САЗ}{5} = 20 * САЗ$$

8. Навчально-методичне забезпечення

1. **Кубрак Н. Р.** Методичні вказівки для практичних занять з курсу «Теорія економічного аналізу» для студентів 1 курсу факультету економіки та менеджменту спеціальності «Менеджмент» / – Львів: ЛНУВМ БТ, 2020. – 76 с.
2. **Кубрак Н. Р.** Методичні вказівки для самостійної роботи з курсу «Теорія економічного аналізу» для студентів факультету заочної освіти спеціальності «Маркетинг» / – Львів: ЛНУВМ БТ, 2020. – 10 с.
3. **Кубрак Н. Р.** Методичні вказівки для самостійної роботи з курсу «Теорія економічного аналізу» для студентів 1 курсу факультету економіки та менеджменту спеціальності «Менеджмент» / – Львів: ЛНУВМ БТ, 2018. – 14 с.

9. Рекомендована література

Базова

1. Житна І. П., Нескреба А. М. Економічний аналіз господарської діяльності підприємств. – К: Вища школа, 2018.
2. Тарасенко Н. В., Волохата К. О. Економічний аналіз. Підручник. – Львів: ЛБК, 2019.

Допоміжна

3. Абрютіна М. С., Грачев А. В. Анализ финансово-экономической деятельности предприятий. – М.: Дело и сервис, 2018.
4. Анализ хозяйственной деятельности промышленности / Под ред. Стражева. – Минск: Высш. шк., 2019.
5. Баканов Н. И., Шеремет А. Д. Теория экономического анализа. – М: Финансы и статистика, 2019.

6. Вітілінський В.В., Верченко П. І. Аналіз, моделювання та управління економічним ризиком. Навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни. – К: КНЕУ, 2018 – 292 с.
7. Економіка та менеджмент / За ред. О. Є. Кузьміна. – Львів: ДУ «Львівська політехніка», 2019.
8. Кубрак Н.Р. Проблеми створення та маркетингової діяльності обслуговуючих кооперативів у сільському господарстві / С.І. Поперчний, О.С. Саламін. // Науковий вісник Львівського національного університету ветеринарної медицини імені С.З. Гжицького. – Львів, 2019. – Т. 21. - № 92. – С. 49-54.
9. Kubrak N., Kuzo N., Kosar N. Study of the current conditions and prospects of dairy production development in Ukraine // Economics, Entrepreneurship, Management. 2019. - Volume 6. Number 1. – P. 104-113.
10. Мних Є. В., Буряк П. Ю. Економічний аналіз на промисловому підприємстві. – Львів: Світ, 2019.
11. Нікбахт Е., Гроппечлі А. Фінанси / Пер. з англ. – К.: Вік, Глобус, 2018.- 384 с.
12. Савицкая Г. В. Анализ хозяйственной деятельности предприятия. – Минск: Экоперспектива, 2018.
13. Русак Н. А., Русак В.А. Финансовый анализ субъекта хозяйствования. Справ пособие. – Минск: Высш. шк., 2018 – 309с.
14. Тарасенко Н. В., Смовженко Т. С. Методи економічного аналізу фінансової діяльності підприємства. – К.: УкрНТІ, 2019.
15. Фінанси підприємств Підручник / За ред. проф. А. М. Поддєрьогіна. – К.: КНЕУ, 2018 – 368 с.
16. Яцків Т. І. Економічний аналіз. – Львів: Світ, 2019. –

10. Інформаційні ресурси

1. Державна служба статистики: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
2. Верховна Рада України: офіційний веб-портал: <http://www.rada.gov.ua/>
3. Міністерство аграрної політики та продовольства України : <http://www.minagro.gov.ua/>
4. Stock market infrastructure development agency of Ukraine(SMIDA): <https://smida.gov.ua/>